

Sygn. akt II Ca 1246/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Wojtkiewicz
Sędziowie:	SO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk SO Tomasz Sobieraj (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Anita Czyż

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 września 2017 roku w S.

sprawy z odwołania powoda Z. G.

przeciwko Koła (...) w Ł. oraz Zarządowi Okręgowemu Polskiego Związku Łowieckiego w S.

od uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) w Ł. nr (...) z dnia 8 maja 2016 roku oraz uchwały Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w S. z dnia 1 sierpnia 2016 roku

1. odrzuca odwołanie w stosunku do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w S.;
2. uchyla uchwałę Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w S. z dnia 1 sierpnia 2016 roku oraz poprzedzającą ją uchwałę nr 2/2016 Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) w Ł. z dnia 8 maja 2016 roku w przedmiocie wykluczenia Z. G. z Koła (...) w Ł.;
3. odstępuje od obciążenia Koła (...) w Ł. kosztami postępowania odwoławczego.

SSO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Tomasz Sobieraj

Sygn. akt II Ca 1246/16

UZASADNIENIE

Z. G. wniósł odwołanie w trybie art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie (tekst. jedn. Dz.U. 2015, poz. 2168 z późn. zm.) od dotyczących go uchwały Polskiego Związku Łowieckiego w S. z dnia 1 sierpnia 2016 roku oraz poprzedzającej ją uchwały nr 2/2016 Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) 42 (...) w Ł. z dnia 8 maja 2016 roku o wykluczeniu z szeregu członków Koła (...) 42 (...) w Ł..

Odwołujący wniósł o przywrócenie skarżącego do członkostwa w Kole (...) 42 (...) w Ł. ewentualnie zmianę tudzież uchylenie wymienionych uchwał ewentualnie o ustalenie, że jest członkiem Koła (...) 42 (...) w Ł., a ponadto o zasądzenie solidarnie od Koła (...) 42 (...) w Ł. oraz Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w S. na

rzecz odwołującego kosztów postępowania według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa oraz wydatków na korespondencję. W uzasadnieniu podał, że wykluczenie odwołujących się z koła łowieckiego było bezpodstawne.

W odpowiedzi na odwołanie Koło (...) 42 (...) w Ł. wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od odwołującego się postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 8 września 2017 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie wyłączył do odrębnego postępowania żądanie ustalenia, że skarżący jest Członkiem Koła (...) w Ł. i w tym zakresie przekazał sprawę I Wydziałowi Cywilnemu sadu Okręgowego w Szczecinie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. G. jest wieloletnim członkiem Koła (...) w Ł..

Bezsporne.

W okresie od maja 2014 roku do kwietnia 2015 roku Z. G. piastował funkcję skarbnika.

Bezsporne.

Z. G. krytycznie oceniał funkcjonowanie i finansowanie K.. Uważał on, że dochodzi do nieprawidłowości w prowadzeniu spraw finansowych K. przez wypłacanie zwrotu kosztów polowań zbiorowych, pomimo podjęcia przez K. uchwał o zakazie dokonywania takich zwrotów, wypłacanie wynagradzanie Prezesowi K. za funkcje strażnika łowieckiego oraz za polowania dewizowe a także w postaci dodatku na składki ZUS. Ponadto, zarzucał odbywanie posiedzeń Komisji rewizyjnej i zarządu „na papierze” bez faktycznej obecności uprawnionych osób, kolejno uniemożliwienie odwołującemu udział w posiedzeniach wymienionych organów poprzez niezawiadomianie go o terminie posiedzenia. Odwołujący informował o mających jego zdaniem w tym zakresie nieprawidłowościach zarówno członków K. jak i Komisję Rewizyjną, która konsekwentnie uznawała, że brak jest nieprawidłowości.

Bezsporne, a nadto dowody:

- protokół Komisji Rewizyjnej z dnia 7 października 2015 roku, k. 58
- zeznania świadka A. B. na rozprawie w dniu 24 października 2016 roku (od 00:06:38 do 00:28:22)
- zeznania świadka J. B. na rozprawie w dniu 24 października 2016 roku (od 00:42:09 do 00:59:54)
- zeznania świadka J. W. (1) na rozprawie w dniu 24 października 2017 roku (od 01:24:52 do 01:41:47)
- zeznania świadka P. B. na rozprawie w dniu 29 maja 2017 roku, (od 00:06:28 do 00:22:22)
- zeznania W. S. na rozprawie w dniu 29 maja 2017 roku (od 00:31:47 do 00:42:22)
- zeznania J. G. na rozprawie w dniu 29 maja 2017 roku, (od 00:42:52 do 00:46:49)
- przesłuchanie odwołującego Z. G. na rozprawie w dniu 8 września 2017 roku (od 00:13:00 do 00:42:10);
- przesłuchanie przedstawiciela Koła (...) w Ł. - J. S. na rozprawie w dniu 8 września 2017 roku (od 00:42:44 do 01:12:13).

W dniu 20 sierpnia 2014 roku odbyło się posiedzenie Zarządu Koła Łowieckiego 42 (...) w Ł.. Poinformowano nań o skierowaniu do Komisji Rewizyjnej pisma Z. G. zarzucającego niegospodarność K. oraz konieczności podjęcia maksymalnych oszczędności.

Bezsporne, a nadto dowody: protokół z dnia 20 sierpnia 2014 roku, k. 45-48.

W dniu 3 października 2014 roku odbyło się posiedzenie Zarządu Koła Łowieckiego 42 (...) w Ł., na którym Prezes poinformował o skierowaniu do Komisji Rewizyjnej pisma odnoszącego się do nieprawidłowości zgłaszanych przez Z. G. dotyczących wynagrodzenia za organizację polowań dewizowych.

Bezsporne, a nadto dowody: protokół z dnia 3 października 2014 roku, k.49-53.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2015 roku D. D. (1) zwrócił się do Zarządu Koła Łowieckiego nr 42 (...) o zastosowaniu względem Z. G. kary porządkowej za niekoleżeńskie i wulgarne zachowanie wobec jego osoby po zakończeniu posiedzenia K. w dniu 27 lipca 2015 roku.

Dowody: - pismo z dnia 7 sierpnia 2015 roku, k. 54-55.

W piśmie z dnia 16 sierpnia 2015 roku M. K. wskazał, że Z. G. w jego obecności wskazał, że rzeczywistym powodem nieprzyjęcia jego córki w poczet członków K. było wyjaśnianie przez niego malwersacji finansowych zarządu, zaś przewodniczący Komisji Rewizyjnej D. D. (2) jest „przydupasem Prezesa i krzywdy mu nie zrobi” .

Dowody: pismo z dnia 16 sierpnia 2015 roku, k. 56-57.

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) 42 (...) w Ł. nr (...) z dnia 22 listopada 2015 roku na podstawie § 44 ust. 1 pkt 2 i ust.2 oraz § 53 pkt 5 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego Z. G. został wykluczony z K.. Powodem podjęcia uchwały było rażące naruszenie zasad współżycia koleżeńskiego i dobrych obyczajów poprzez oczernianie kolegów z K. poprzez pomawianie członków Zarządu o defraudację pieniędzy K., pomimo wyników kontroli Komisji Rewizyjnej, która nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie a także podważanie wiarygodności oraz rzetelności organu K. w postaci Komisji Rewizyjnej poprzez kierowanie inwektyw względem jej przewodniczącego a także względem pozostałych członków tego organu po posiedzeniu K. mającego miejsce w dniu 27 lipca 2015 roku

Bezsporne, a nadto dowody: uchwała z dnia 22 listopada 2015 roku, k. 10- 11.

Odwołanie od powyższej uchwały wywiódł Z. G. domagając się jej uchylenia w całości. Kwestionowanej uchwale zarzucił uchybienia natury formalnej tj. błędne pouczenie o odwołaniu oraz odrzucenie prośby o odroczenie terminu rozpatrzenia wniosku o jego wykluczenie pomimo istnienia przyczyny uniemożliwiającej stawiennictwo obwinionego w tej dacie (śmierć ojca). Nadto zaprzeczył by doszło z jego strony do oczerniania i obrażania członków K., jego organów, wskazując iż podjęte przezeń działania miały na celu wyłącznie należyte wykonywanie przyjętych przez niego obowiązków. Podał, iż pomimo uchwały o zakazie wypłat z dnia 10.08.2014 roku, oraz 16.09.2014 roku, dodatkowych wynagrodzeń z tytułu polowań zbiorowych oraz wprowadzenia polityki oszczędnościowej w K., doszło do wypłacenia J. S. kwoty 810 złotych za przeprowadzone polowanie dewizowe w dniach od 10.08.2014 roku, do 13.08.2014 roku, oraz 430 złotych za polowanie dewizowe w dniach od 17.09.2014 roku, do 19.09. 2014 roku, co nie znalazło pokrycia w uchwale ale zostało ukryte w listach płac. Ponadto, J. S. otrzymywał wynagrodzenia z funduszy K. jako strażnik Łowiecki a dodatkowo wypłacono mu kwoty wynikające z polowań dewizowych. We wskazanym okresie kol. D. otrzymywał kwotę 400 złotych za te same czynności. Dodatkowo we wrześniu 2014 roku do wynagrodzenia J. S. doliczono wynagrodzenie za organizację polowań powiększone o podatek Vat (23%) w sytuacji gdy wynagrodzenie pozostałych było przezeń pomniejszone. Zarzucił, że A. K. otrzymywał wynagrodzenie za dokarmianie oraz za delegacje w sytuacji gdy K. zatrudniało na pełen etat pracownika odpowiedzialnego za te czynności a nadto we wskazanym okresie w K. było zatrudnionych dwóch strażników po 1/2 etatu.

Bezsporne, a nadto dowody: odwołanie z dnia 15 grudnia 2015 roku, k. 12-13.

Uchwałą Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w S. z dnia 15 lutego 2016 roku, na podstawie § 171 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 w związku z § 172 ust. 7 pkt 3 Statutu (...), uchylono uchwałę 22 listopada 2015 roku i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, albowiem ta naruszyła wynikającą z § 9 ust. 1 pkt 3 statutu (...) zasadę uprawnienia członka koła łowieckiego do składania oświadczeń we wszystkich sprawach jego dotyczących rozpoznawanych przez

władze i organy zrzeszenia. Nadto, zalecono zajęcie konkretnego stanowiska względem okoliczności kwestionowanych przez Z. G..

Bezsporne, a nadto dowody: uchwała z dnia 15 lutego 2016 roku, k. 14- 15

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) 42 (...) w Ł. nr (...) z dnia 8 maja 2016 roku, na podstawie § 44 ust. 1 pkt 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego Z. G. został wykluczony z K..

W uzasadnieniu uchwały podano, że Z. G. dopuścił się rażącego naruszenia zasad współzycia koleżeńskiego, dobrych obyczajów i etyki łowieckiej. Wskazano, iż z jego strony doszło do wielokrotnego pomawiania członków Zarządu K. i członków K. tj. A. K., J. S., Z. S. i Z. W. o defraudacje finansowe pieniędzy K. w postaci pobieranych nienależnie wypłat przez członków zarządu i innych członków ukrytych pod postacią wypłat za obsługę polowań dewizowych (protokoły posiedzeń zarządu Koła nr (...) -2015, (...) - 2015, wiadomość email skierowana przez obwinionego do D. z dnia 15.09.2015 roku, oraz odwołanie obwinionego z dnia 15.12.2015 roku). Ponadto, zarzucono powoływanie w odwołaniu z dnia 15.12.2015 roku, skierowanym do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego uchwał z dnia 10.08.2014 roku, oraz z dnia 16.09.2014 roku, które nigdy nie zostały podjęte. Dalej wskazano na podważanie wiarygodności oraz rzetelności organu koła w postaci Komisji Rewizyjnej poprzez twierdzenie, że jej przewodniczący jest cyt. ” przydupasem” Prezesa oraz wskazywaniu, iż organ ten działa jednoosobowo. Zarzucono naganne zachowanie wobec członka Komisji Rewizyjnej na posiedzeniu zarządu koła w dniu 27.07.2015 roku, a także oczernianie i pomawianie Prezesa K. J. S. i księgowej K. I. M. o malwersacje finansowe i wyprowadzanie pieniędzy z kasy K.. Za podjęciem uchwały opowiedziało się 27 głosów z 35.

Bezsporne, a nadto dowody:

- uchwała z dnia 8 maja 2016 roku, k. 18

- sprawozdanie Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) 42 (...) w Ł. z 8 maja 2016 roku, wraz z karta głosowania i lista obecności, k. 129- 140.

Odwołanie od powyższej uchwały wywiódł Z. G. domagając się jej uchylenia w całości. Kwestionując uchwałę Z. G. powtórzył argumentację zawartą w odwołaniu z dnia 15.12.2015 roku Zaprzeczył by naruszył zasady współzycia koleżeńskiego, dobre obyczaje oraz zasady etyki łowieckiej.

Bezsporne, a nadto dowody: odwołanie z dnia 10 czerwca 2016 roku, k. 19- 24.

Uchwałą z dnia 1 sierpnia 2016 roku Polski Związek Łowiecki w W. Zarząd Okręgowy w S., na podstawie § 171 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 w związku z § 172 ust. 7 pkt 3 Statutu (...), nie uwzględnił odwołania Z. G..

Zarząd Okręgowy zważył, że posiedzenia zarządu Koła Łowieckiego 42 (...) w Ł., na które powołał się odwołujący jako odbyte w dniach 10.08.2014 roku, oraz 16.09.2014 roku,, miały faktycznie miejsce w dniu 20.08. 2014 roku, oraz 3.10.2014 roku i oprócz omówienia trudnej sytuacji finansowej K. nie podjęto nań żadnych uchwał, których przedmiotem byłoby wstrzymanie wynagrodzeń. Kilka wypłat rzędu kilkuset złotych nie mogło mieć istotnego znaczenia jako oszczędność w gospodarowaniu środkami K.. Dalej zarząd Okręgowy zważył, że pisemne żądanie obwinionego z dnia 21.04.2016 roku, zostało spełnione wobec wyłożenia wymaganych materiałów do wglądu przed zgromadzeniem, a w szczególności poprzez ogłoszenie półgodzinnej przerwy na zapoznanie się z nimi przed rozpatrzeniem wniosku Zarządu Koła o wykluczenie. Doszło także do publicznego odczytania uchwały Zarządu Okręgowego (...) z 15.02.2016 roku w ocenie Zarządu nieuzasadniony okazał się zarzut jednoosobowego badania spraw przez Komisje Rewizyjną, albowiem dokumenty z przeprowadzonych czynności są opatrzone podpisami jej członków. Zarząd Okręgowy zauważył, że na skutek podejrzeń Z. G. o nieprawidłowości w obiegu dokumentacji finansowej zarząd Koła na podstawie postanowienia z dnia 3.10.2014 roku, wystąpił do Komisji Rewizyjnej K. o zbadanie prawidłowości wypłat wszystkich wynagrodzeń osobowych za okres roku wstecz. Powtórnie czynności te zostały podjęte na wniosek zgłoszony w trakcie Nadzwyczajnego Walnego zgromadzenia w dniu 29.08.2015 roku,

natomiast po raz trzeci analizowano je w dniu 25.04.2016 roku W tym zakresie nie stwierdzono żadnych uchybień a wszelkie ustalenia kontrolne były oficjalne i prezentowane na kolejnych zebraniach, na których nie zostały zgłoszone żadne uwagi ani zastrzeżenia. Zaznaczono także, że na zebraniu w dniu 8.05.2016 roku, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej K. ustosunkował się do wszystkich aspektów trwającego konfliktu, wskazując na ułomność zgłaszanych uwag w świetle materiałów źródłowych. Członkowie zarządu otrzymali absolutorium przy jednym głosie przeciwnym a sprawozdania z działalności Zarządu, Komisji Rewizyjnej i z wykonania budżetu zostały przyjęte jednogłośnie. W wyniku głosowania 77 % zebranych opowiedziało się za pozbawieniem obwinionego członkostwa.

Bezsporne, a nadto dowody: uchwała z dnia 1 sierpnia 2016 roku, k. 81-82.

W dniu 25 lipca 2016 roku Z. G. złożył zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Łobzie o popełnieniu przestępstwa polegającego na usunięciu z dokumentacji Koła (...) w Ł. protokołów posiedzenia Zarządu Koła z dnia 10.08.2014 roku, 16.09.2014 roku, uchwał ustanawiających zakaz wypłat dodatkowych wynagrodzeń z tytułu polowań zbiorowych oraz prowadzenie polityki oszczędnościowej w K. a także pobieranie ze środków zgromadzonych na koncie K. bez tytułu prawnego.

Bezsporne.

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2016 roku, PR Ds. 641.2016 zatwierdzonym przez Prokuraturę Rejonową w Łobzie umorzono dochodzenie w sprawie. Postanowieniem z dnia 16.02.2017 roku, (sygn. akt II Kp 177/16) Sąd Rejonowy w Łobzie II Wydział Karny utrzymał w mocy zarządzenie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Łobzie z dnia 15 grudnia 2016 roku, o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie z dnia 29 listopada 2016 roku

Bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało odrzuceniu w stosunku do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego.

Do postępowania wszczętego przez wniesienie do sądu okręgowego odwołania określonego w art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 2016 roku Prawo Łowieckie, w sprawach utraty - na podstawie uchwały właściwego organu koła lub Związku - członkostwa w kole łowieckim oraz w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Sąd ten działa jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o apelacji (art. 367 i nast. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. znajdującym odpowiednie zastosowanie, Sąd odrzuca pozew, jeżeli jedna ze stron postępowania nie ma zdolności sądowej. Brak zdolności sądowej po którejkolwiek ze stron procesu stanowi zatem bezwzględną ujemną przesłankę procesową w postępowaniu cywilnym, którą sąd zobowiązany jest uwzględnić z urzędu w każdym etapie sprawy (art. 202 zd. 3 k.p.c) i w razie jej wystąpienia zobowiązany jest odrzucić pozew.

Przepis art. 64 k.p.c. stanowi, że zdolność sądową mają osoby fizyczne i prawne oraz organizacje społeczne dopuszczone do działania na podstawie obowiązujących przepisów, choćby nie posiadały osobowości prawnej. Odnośnie osób prawnych i fizycznych sytuacja jest jasna - mają one zdolność sądową na podstawie przepisu art. 64 k.p.c. co do innych podmiotów dla przyjęcia, że posiadają one zdolność sądową niezbędne jest istnienie przepisu, który zdolność tę im przyznaje. Ustawodawca wprowadził więc normatywny typ regulacji kwestii zdolności sądowej - zdolność ta przysługuje wtedy, gdy można wskazać konkretny przepis prawa, który wyposaża dany podmiot w przymiot zdolności sądowej.

Zgodnie z art.32 ust.2 i art.33 ust.2 ustawy z dnia 13 października 1995roku Prawo łowieckie (Dz.U. z 2005roku Nr 127, poz.1066 ze zm.) osobowość prawną mają jedynie Polski Związek Łowiecki oraz koła łowieckie.

Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego w S. jest natomiast statutowym organem Polskiego Związku Łowieckiego, który działa w ramach wewnętrznego postępowania organizacyjnego jako organ odwoławczy. Pomimo

wyodrębnienia organizacyjnego, organ ów nie posiada odrębnej podmiotowości (zdolności) prawnej, albowiem żaden z przepisów powołanej wyżej ustawy takiej osobowości mu nie przyznaje, co oznacza, że nie może być także stroną w postępowaniu o odwołanie od uchwały w trybie art. 33 ust. 6 ustawy Prawo Łowieckie. Odwołanie jako pismo wszczynające postępowanie nie mogło zatem zostać skierowane przeciwko Zarządowi Okręgowemu Polskiego Związku Łowieckiego w S., jak uczynił to powód a wyłącznie przeciwko podmiotowi posiadającemu zdolność sądową czyli Kołu (...) w Ł..

Rozpoznając z kolei odwołanie wykluczonego członka Z. G. skierowane przeciwko Kołu (...) w Ł., Sąd Okręgowy uznał je za zasadne w stopniu uzasadniającym jego uwzględnienie.

Zgodnie z art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz.U. 2015, poz. 2168 z późn. zm.), w sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego, z zastrzeżeniem art. 42da ust. 3. Od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje.

Sąd Okręgowy podziela wyrażony w orzecznictwie pogląd, że zainteresowany ochroną swego stosunku członkostwa w kole łowieckim może wystąpić z żądaniem uchylecia uchwały w przedmiocie wykluczenia z koła (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 roku, II CSK 100/7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013 roku, I ACa 498/13).

Odwołanie z art. 33 ust. 6 ustawy ma charakter środka zaskarżenia jak apelacja czy zażalenie, co determinuje sposób skonstruowania takiego pisma i zawartego w nim żądania. Wprawdzie żądanie uchylecia uchwały organu Polskiego Związku Łowieckiego nie zostało przewidziane przez żaden przepis prawa to jednak uchwała takiego organu, od której odwołanie zostało oddalone w postępowaniu wewnątrzorganizacyjnym, jest prawomocna i wywiera skutki prawne. W związku z tym konieczne jest jej wzruszenie na mocy konstytucyjnego orzeczenia sądu uchylającego uchwałę.

Dodatkowo zauważyć należy, że sprawy związane z członkostwem w kole bądź Polskim Związku Łowieckim, jeśli decyzje w tym zakresie podejmowane były w drodze uchwały odpowiedniego organu koła albo związku, powinny być rozpatrywane przez sądownictwo cywilne, na podstawie przepisów procedury cywilnej, co wynika wprost z art. 33 ust. 6 ustawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 roku, II CSK 100/07), zaś odwołania od orzeczeń dyscyplinarnych - na podstawie przepisów procedury karnej.

Wskazać także należy, iż sąd rozpoznając roszczenie wykluczonego członka uprawniony jest do zbadania zarówno tego, czy postawione członkowi zarzuty stanowią statutową podstawę wykluczenia, jak i do zbadania dolegliwości wymierzonego środka dyscyplinarnego i jego adekwatności w zaistniałej sytuacji, słusznie wywodząc że możliwość wykluczenia członka zrzeszenia musi być traktowana restrykcyjnie i jako środek o charakterze zupełnie wyjątkowym. W tym kontekście należy ponadto powołać popierany przez Sąd Okręgowy w niniejszym składzie, pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 stycznia 2013 roku, w sprawie II CSK 170/12, w którym Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że wykładnia art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego nakazuje przyjmując, że kognicja sądu powszechnego obejmuje także ocenę, czy zastosowana wobec członka koła łowieckiego kara w postaci wykluczenia go z członkostwa w kole była odpowiednia do stwierdzonych uchybień.

Nie nasuwa żadnych wątpliwości twierdzenie, iż aktem prawnym regulującym funkcjonowanie kół łowieckich jest Statut Polskiego Związku Łowieckiego uchwalony uchwałą z dnia 2 lipca 2005 roku XXI Krajowego Zjazdu Delegatów (...) z dnia 22 lipca 2005 roku, obowiązujący od dnia 1 stycznia 2006 roku, który w § 41 Statutu określa obowiązki jego członków stanowiąc, że każdy członek koła jest obowiązany w szczególności: przestrzegać prawa łowieckiego, statutu oraz uchwał organów Zrzeszenia i koła, a także dobrych obyczajów, zasad etyki i tradycji łowieckiej oraz zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych. Wyżej wymieniony Statut reguluje także sytuacje utraty członkostwa w kole poprzez skreślenie z listy członków lub wykluczenie z koła, wskazując, że może to nastąpić w przypadkach wskazanych w § 44 ust. 1 punkt 1 i 2, tj. w przypadku nieprzestrzegania prawa łowieckiego, statutu bądź

uporczywego uchylania się od wykonywania obowiązków nałożonych przez uprawnione organy koła (pkt. 1), bądź gdy członek koła rażąco narusza zasady współżycia koleżeńskiego, dobre obyczaje bądź zasady etyki i tradycji łowieckiej (pkt. 2). Bezsprzeczne było, że u podstaw wykluczenia powoda legły przesłanki określone w punkcie 2 ust. 1 § 44 Statutu, których zaistnienie powód zakwestionował, podnosząc brak podstaw do wykluczenia go z pozwanego koła.

W tej płaszczyźnie istota sporu między stronami sprowadzała się do dokonania oceny tego, czy zachowaniem swoim powód wyczerpał dyspozycję § 44 ust. 1 pkt 2 Statutu. Z uwagi na to, że statut nie precyzuje, na czym polegają rażące naruszenia dóbr wyżej wymienionych, oceny, czy doszło do takiego rażącego naruszenia należały dokonywać każdorazowo w okolicznościach konkretnej sprawy, konkretnych zachowań członków koła, na tle sytuacji występującej w danym kole.

Sąd Okręgowy oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy stwierdził, że zasadne okazały się zarzuty naruszenia § 44 ust. 1 pkt 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego.

W tym kontekście podkreślić należy, iż zakres przedmiotu sprawy o uchylenie decyzji podjętych przez organy danego podmiotu winien być określony i ograniczony treścią kwestionowanych uchwał. Z tego względu, Sąd nie powinien badać, czy istniały jeszcze inne przyczyny niepowołane w uchwale, które mogłyby ewentualnie uzasadniać pozbawienie powoda członkostwa w K.. Rola sądu w tym postępowaniu polega nie na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny podane w uchwale o pozbawieniu (wykreśleniu) istniały i czy wydanie takiej decyzji nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu.

Sąd Okręgowy zważył, że w niniejszej sprawie przyczyną wykluczenia z K. Z. G. było sformułowanie przez powoda w ramach działalności Koła (...) w Ł. wypowiedzi krytycznych w stosunku do członków K. pełniących funkcję organów. Niewątpliwie, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że powód krytycznie odnosił się on do działalności organów K., uważając że dochodzi do nieprawidłowości w prowadzeniu spraw finansowych K., które dotyczyły m. in. wypłacania zwrotu kosztów polowań zbiorowych, pomimo podjęcia przez K. uchwał o zakazie dokonywania takich zwrotów, wypłacanie wynagradzania Prezesowi K. za funkcje strażnika łowieckiego oraz za polowania dewizowe a także w postaci dodatku na składki ZUS. Ponadto zarzucał odbywanie posiedzeń Komisji rewizyjnej i zarządu „na papierze” bez faktycznej obecności uprawnionych osób, kolejno uniemożliwienie mu udziału w posiedzeniach wymienionych organów poprzez niezawiadamianie go o terminie posiedzenia. Odwołujący informował o mających jego zdaniem w tym zakresie nieprawidłowościach zarówno członków K., jak i Komisję Rewizyjną, która konsekwentnie uznawała, że brak jest nieprawidłowości. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków dowodzą niezbicie, iż powód w sposób nieprzychylny wypowiadał się na temat nieprawidłowego zachowania organów K. z punktu widzenia zasad prawidłowej gospodarki finansowej. Świadek A. B. zeznał: „Z. G. był skarbnikiem. Przeanalizował dokumenty i stwierdził nieprawidłowości i niedokładności w sprawach finansowych”. Powyższe pozostawało tożsame z zeznaniami świadka J. W. (2): „Kolega G. zarzucał nieprawidłowości finansowe w Zarządzie Koła. Wszystkie zarzuty odnośnie wydawanych pieniędzy były badane przez Komisję Rewizyjną”.

Jednocześnie świadkowie wskazywali na to, że nie zetknęli się z nieetycznym zachowaniem powoda względem członków K.. (J. B. : „Nigdy nie słyszałem by kolega G. zachował się nieetycznie. Myślę, że przyczyny są takie, że każdy kto ma inny pogląd na jakąkolwiek sprawę jest w rozumieniu Prezesa totalną opozycją, którą należy wyciąć”; J. W. (2): „Kolega G. w stosunku do mnie nigdy nie zachował się nieetycznie. Nie byłem świadkiem takich zachowań wobec innych wynika, by odwołujący zachowywał się nieetycznie względem ... Kolega G. nigdy w stosunku do mnie nie zachował się nieetycznie. Nie byłem świadkiem takich zachowań”).

Zarzuty odwołującego dotyczące nieprawidłowości finansowych w Kole (...) nie zostały potwierdzone w świetle materiału dowodowego. Wzmiankowane działania co do zasady mogły podważać dobre imię organów K.. Niemniej zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności treść dokumentów i zeznania świadków, nie dały podstawy do uznania, że podjęta przez powoda krytyka mimo że niewątpliwie występowała i utrudniała w jakiś sposób funkcjonowanie K., mogła stanowić wystarczającą podstawę do pozbawienia go członkostwa w tej organizacji. Podjęta

bowiem przez powoda krytyka, mimo zbędnego używania słów które w sposób krytyczny, choć również zbędnie potoczny i przerysowany, opisują relacje panujące między organami, mieściła się w granicach dopuszczalnej oceny organów, tym bardziej, że jej celem (w zamyśle powoda) była jedynie ochrona interesów K. z punktu widzenia zasad prawidłowej gospodarki finansowej. W subiektywnym przekonaniu odwołującego się interwencja ta była konieczna, gdyż wymagał tego interes K.. Odwołujący się działał zatem z dobrych pobudek, w trosce o losy K., którego dalszą egzystencję uznawał za zagrożoną. Co istotne także, swoje zastrzeżenia odnośnie kwestii gospodarki finansowej K., zgłaszał do właściwego organu jakim była Komisja Rewizyjna. Sankcja wyłączenia za tego rodzaju zachowanie oznaczałaby całkowite tłumienie prawa do krytyki działalności organów Koła (...) przez członków tego K. i stanowiłaby działanie odstrasżające na przyszłość w stosunku do pozostałych członków w zakresie możliwości wypowiedzenia się negatywnie o ich funkcjonowaniu. Przy rozpoznaniu tej sprawy należy też mieć na względzie, że prawo do krytyki, stanowiące jeden z fundamentów praworządności i ładu społecznego, odnosi się nie tylko do władz publicznych, ale także do władz wszelkich innych organizacji.

Jeżeli nawet niektóre wypowiedzi powoda można byłoby oceniać, jako naruszające prestiż Komisji Rewizyjnej, to sankcją proporcjonalną do wagi takiego naruszenia byłoby zastosowanie środków przewidzianych w § 152 statutu (kar porządkowych takich jak upomnienie, nagana, zawieszenie w prawach polowania, zawieszenie w prawach członka), a nie najbardziej dolegliwej kary organizacyjnej w postaci pozbawienia członkostwa. Zdaniem Sądu Okręgowego ta najbardziej dotkliwa sankcja winna być ze statutowej zasady stosowana w ostateczności, a dokładniej po stwierdzeniu przez organy bezskuteczności wcześniej podjętych działań zmierzających do zaprzestania dalszych naruszeń ze strony członka K.. Taka jest najbardziej racjonalna z funkcjonalnego i celowościowego punktu widzenia wykładnia wzmiankowanych uregulowań statutu.

Z tych względów Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zastosowanie wobec Z. G. najsurowszego środka w postaci wykluczenia z koła nie było uzasadnione.

W konsekwencji - działając na podstawie art. 33 ust. 6 powołanej wyżej ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie - Sąd Okręgowy uchylił uchwałę Polskiego Związku Łowieckiego w W. Zarządu Okręgowego w S. z dnia 1 sierpnia 2016 roku oraz uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) w Ł. nr (...) z dnia 8 maja 2016 roku, o czym orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku.

Nadto, stwierdzenie braku statutowej przesłanki wykluczenia z koła skutkowało przyjęciem, że powód nadal pozostaje członkiem Koła (...) w Ł., a zatem nie zachodzi potrzeba orzekania przez Sąd o żądaniu dalej idącym jakim jest przywrócenie członkostwa w Kole (...).

Sąd Okręgowy nie obciążył Koła (...) kosztami postępowania odwoławczego, należnymi wygrywającym odwołującym się, uznając, że w sprawie istnieją przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający nieobciążanie K. kosztami postępowania poniesionymi przez Odwołującego. Z przyczyn wyżej już opisanych, zachowanie powoda, jakkolwiek nie uzasadniające wykluczenia z K., należy jednak ocenić krytycznie. Formułowane przez Odwołującego się zarzuty niegospodarności nie były oparte na rzetelnych analizach dokumentacji księgowej, lecz na własnych obawach i domysłach, które nie miały oparcia w dowodach i mogły zostać ocenione negatywnie przez członków Koła (...).

Z tego względu orzeczono jak w punkcie 3 sentencji.

SSO Agnieszka Tarasiuk- Tkaczuk SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Tomasz Sobieraj